

[Weikop.]

udvikling, der har givet anledning til, at spørgsmålet om effektivitet er blevet rejst. Men hvordan tanken om at fremme effektiviteten ved statskontrol end er opstået, så er man ved effektivitetssynspunktet, som det også er fremført tydeligt og klart i trustkommissionen, inde på et politisk spørgsmål, som folketetinget skal afgøre.

Jeg tror ikke ret meget på — jeg tror næsten, jeg kan sige, jeg tror ikke det fjerneste på — at offentlige kontorer kan fremme effektiviteten ved direkte indgreb. Det kan erhvervene kun selv, vel at mærke hvis de ikke hemmes af forskellige socialdemokratiske eksperimenter. Man kan spørge: Er det ikke et eksperiment, at vejledende priser skal anmeldes, forsåvidt de øver væsentlig indflydelse på priser, produktion og omsætningsforhold, som det hedder — men hvad er forøvrigt væsentlig indflydelse? Er det meningen, at der skal kontrolleres i alle ender og kanter? Den højtærede minister har ikke taget noget hensyn til indvendingerne fra Industrirådet, der dog har produktionen inde på livet af sig. Industrirådet siger kort og godt, at det mener, at vejledende priser, der ikke er bindende i det efterfølgende omsætningsled, bør anmeldes. Det er Industrirådets stilling, og jeg er ikke uenig med Industrirådet heri — jeg kan sige, at jeg er enig med det heri.

Bruttopriser fører, siger den højtærede minister, til, at forbrugere ikke kan opnå fordel af, at en virksomhed har lavere omkostninger end en anden. Vil det sige, at ministeren mener, at forbrugere, der køber varer f. eks. i Hovedstadens Brugsforening til, kan vi sige, faste, vejledende, opreklamerede priser, betaler for meget, når de køber i det af Hovedstadens Brugsforenings udsalg, der har de laveste omkostninger? For lige så lidt som omkostningerne er ens i private virksomheder, lige så lidt er de det i Hovedstadens Brugsforening eller i brugsforeningerne i hele landet. (*Ministeren for handel, industri og søfart* [Lis Groes]: Det passer ikke!). Den højtærede minister kan svare mig bagefter. Den højtærede minister må jo mene, at der er nøjagtig ens omkostninger i forhold til omsætningen i alle Hovedstadens Brugsforenings udsalg, og at de har omtrent den samme omsætning. Det

kanne jeg godt lide at få nærmere underbygget. Jeg glæder mig til svaret.

Den højtærede minister ser i denne sag helt bort fra, synes jeg, den konkurrence, der opstår i produktionsleddet netop for varer til faste priser, som forbrugerne høster fordel af, således som også Industrirådet har påpeget det. Jeg tror i hvert fald ikke på, at der er forbrugere her i dette land, der har beklaget sig over faste priser på „Social-Demokraten“, på Stjerneøl, cigaretter, barberblade, porcelæn fra Den kongelige Porcelainsfabrik, på Nurén, og hvad det hedder altsammen, eller andre forbrugsvarer, som netop gennem masseproduktion er billigere end de varer, der ikke er fast pris på. Det har man ikke klaget over i hvert fald. Hvilke erfaringer — det må da være det afgørende for bedømmelsen — har den højtærede minister for, at prismaerkede varer er dyrere end andre? Her mangler vi et materiale, heri er jeg enig med det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen. Dertil kommer, at priskontrolrådet for sit vedkommende hidtil ikke har krævet bruttoprisbestemmelser ophævet. Det må være tungtvejende erfaringer om bruttoprisers skadelige virkninger, som den højtærede minister har gjort, siden det nu endog skal forbydes at kræve faste priser overholdt. Jeg er meget interesseret i — mit parti er meget interesseret i — at blive delagtiggjort i de erfaringer, som den højtærede minister har gjort, for det må være det, der skal danne grundlaget for vor bedømmelse af denne vigtige bestemmelse. Der kan gives dispensation, vil ministeren sige, men de vilkår, der stilles, forekommer mig at være af en sådan art, at jeg ikke tror, at mange vil underkaste sig dem.

Jeg er enig med Industrirådet i, at bruttopriser ikke behøver at udelukke konkurrence. Tror ministeren på, at det vil tjene noget som helst formål at forbyde faste priser på en række udenlandske varer lige fra biler til barberblade? Selv tvivler jeg i øjeblikket på nytten deraf. Nu tillades det at træffe aftale om eneforhandling af en eller anden vare, men eneforhandling defineres ikke. Hvad vil det sige? I hvilket omfang kan man være eneforhandler? Har man ikke her vovet sig ud i noget, hvor man ikke kan bunde, og med foranstaltninger, der ikke tjener noget virkeligt formål?